

de la Ciutat Educadora

Memory d'oposats

Este joc és una proposta de l'Associació Internacional de Ciutats Educadores (AICE, www.edcities.org) adreçada a la ciutadania per treballar de manera lúdica alguns valors i accions vinculats als principis de la Carta de Ciutats Educadores.

L'objectiu principal és incitar a la reflexió sobre quines mesures i actuacions podríem emprendre individualment i col·lectivament per millorar la qualitat de vida i fomentar una bona convivència al municipi. Se suggerix que este joc vaja acompanyat d'un diàleg entre les persones participants sobre els valors que transmeten les cartes, si es donen o no a la ciutat, i sobre com podríem millorar l'entorn, la salut, el medi ambient, les relacions interpersonals, etc.

Edats: 6-99 anys

Components: 32 cartes

Nombre de jugadors/ores: 2-6 persones

Autoria i © : AICE

Traducció: Ajuntament de Mutxamel

Il·lustradora: Evelt Yanait

Memory d'oposats de la Ciutat Educadora

Reglament del joc

Nivell inicial

Per a edats més primerenques, proposem començar el joc amb totes les fitxes de cara amunt. L'objectiu és trobar les parelles d'oposats. Per facilitar la formació d'estes parelles, les cartes estan pintades amb un requadre del mateix color i contenen un símbol relacionat amb la idea que es pretén transmetre.

Formeu dos piles diferenciades, una amb les cartes que tenen el símbol sense ratllar i una altra amb les cartes que tenen el símbol ratllat, remeneu cada pila separadament i esteneu totes les cartes sobre la taula, cada pila en un costat diferent.

Es pot jugar de manera col·laborativa a formar les parelles d'oposats entre tots, o de manera competitiva, en este darrer cas guanya la persona que més parelles aconseguisca formar. El joc acaba quan totes les cartes estiguen aparellades amb els seus oposats.

La persona que forma una parella ha d'explicar per què considera que és una parella d'oposats, quina és l'acció que considera la correcta, si al municipi o barri es dona alguna d'estes situacions i com es podria contribuir a millorar la situació.

Nivell avançat

Una vegada familiaritzats amb les cartes o per a les persones jugadores més experimentades, es proposa la modalitat de joc següent. L'objectiu també és formar parelles d'oposats però, en este cas, les il·lustracions estan amagades.

Remeneu totes les cartes i disposeu-les sobre la taula de cara avall. Comença un jugador o jugadora girant dos cartes: si formen parella d'oposats, se les queda; en cas contrari, les torna a col·locar de cara avall, en la mateixa posició que ocupaven, i passa el torn al jugador o jugadora següent. El joc acaba quan totes les cartes estiguen aparellades i guanya la persona que més parelles aconseguisca formar.

La persona que forma una parella ha d'explicar per què considera que és una parella d'oposats, quina és l'acció que considera la correcta, si al municipi o barri es dona alguna d'estes situacions i com es podria contribuir a millorar la situació.

Variante de joc

Una altra modalitat de joc per formar parelles, però amb més activitat física, és la següent: feu una selecció de parelles i col·loqueu els oposats (símbol ratllat) en fila per terra a uns quants metres de distància. De les altres cartes de les parelles seleccionades repartiu una carta a cada jugador o jugadora. L'objectiu és que els i les jugadores córreguen, troben l'oposat i tornen al més ràpid possible. La persona que torne abans amb la parella formada correctament guanya un punt, i es continua així amb la restada cartes. Guanya la persona que en acabar la partida haja aconseguit més punts.

Pinta el teu joc

Disponible la versió pinta i acolorix del joc.

01. Reciclatge

Reciclar vs. no reciclar i embrutar la ciutat:

Amb estes il·lustracions es pot reflexionar sobre els nostres hàbits de separació de residus i de reciclatge, l'existència de diferents contenidors per fer esta separació de residus, els problemes que implica l'acumulació d'escombraries en llocs no adequats per a això, etc., i com a través del reciclatge podem contribuir a un medi ambient més sostenible. Separem els residus a casa? Quins residus separem? A quin contenidor ha d'anar cadascun? Sabem què passa amb els residus dels diferents contenidors? Hi ha zones de la comunitat que s'hagen convertit en abocadors d'escombraries? Quins problemes ocasionen? Com podríem fomentar el dipòsit de brossa als contenidors corresponents i la separació de residus?

02. Mobilitat

Utilitzar transports no contaminants vs. utilitzar l'automòbil privat:

Estes il·lustracions ens permeten debatre entorn dels diferents mitjans de transport i les alternatives als mitjans de transport més contaminants, i també dels beneficis per al medi ambient i la nostra salut. També s'hi poden incloure preguntes sobre els mitjans de transport més utilitzats per les i els jugadors, i la possibilitat de canviar hàbits de mobilitat en els desplaçaments diaris. Anem a escola a peu, amb bicicleta o patinet? Quins obstacles hi trobem? Com els podríem solucionar?

03. Ciutat adaptada

Ciutat adaptada a persones amb problemes de mobilitat vs. ciutat no adaptada:

Els carrers dels nostres barris estan adaptats a les persones amb problemes de mobilitat (persones grans, persones amb cadira de rodes, cotxets de bebè, etc.)? Quins són els principals obstacles que estes persones hi troben? Hi ha espais i transports públics que s'hagen condicionat per a facilitar la mobilitat d'estes persones pel barri i la ciutat?

04. Sostenibilitat

Ciutat verda vs. ciutat amb alts índexs de contaminació:

Aquí el debat pot versar sobre quins elements de les nostres ciutats, barris i comunitats afavorixen la creació d'entorns verds, en què les persones disposen d'espais públics de qualitat on poder jugar, llegir, passejar i reunir-se. En canvi, ciutats en què les indústries no seguixen mesures i controls mediambientals i on predominen els cotxes, per damunt de les persones, incrementen la contaminació, fan que l'aire que es respira a la ciutat siga perjudicial per a la salut i que la vida en l'espai públic siga més difícil. Hi ha passejos avingudes només per a les persones al nostre barri? Disposem d'espais verds on jugar i reunir-nos amb els amics i amigues? Al nostre barri es respira un aire net o contaminat? Per què? Hi ha més persones que fan servir l'automòbil o n'hi ha més que es desplacen a peu?

05. Espai Públic

Espai públic cuidat vs. espai públic degradat:

Estes il·lustracions conviden a reflexionar sobre la importància de cuidar els espais públics de la nostra comunitat entre tots i totes, ja que això n'afavorix l'ús i el gaudi. En canvi, quan un espai deixa d'estar cuidat, es converteix en una àrea degradada de la ciutat que es deixa d'utilitzar i convida a comportaments incívics. Quines qualitats valoren de l'espai públic? És un espai cuidat? Com podríem millorar l'espai públic del nostre barri?

06. Civisme

Participar en la millora de la ciutat vs. vandalisme:

La ciutat com a bé compartit en què la participació dels habitants és essencial en la seua millora i cura. L'oposat és una ciutat on els habitants no se'n preocupen per la cura, la qual cosa convida a un increment de situacions de vandalisme que produeixen danys en la propietat pública o privada. Participa el veïnat en la cura del barri? Pots explicar algunes accions de millora i cura que conegues o en les quals participes?

07. Participació

Espais de participació inclusius vs. excloents:

Hi ha espais de participació a l'escola, barri, ciutat on puguem expressar la nostra opinió i se'ns escolte? Són espais inclusius en què la diversitat de les persones presents a la ciutat poden participar activament?

08. Gestió de conflictes

Dialogar en cas de conflicte vs. baralla:

Estes il·lustracions conviden a reflexionar sobre la importància de recórrer al diàleg en la resolució de conflictes, en lloc de recórrer a la violència. La importància d'intentar arribar a acords i respectar-nos tot i que pensem de manera diferent. La possibilitat de recórrer a la mediació, en cas necessari, per contribuir a resoldre un conflicte. Com solucionem els conflictes amb altres persones? Recorrem a les mans o al diàleg? Has mediat mai en un conflicte d'altres persones per posar-hi pau i buscar una solució?

09. Lleure

Lectura vs. ús descontrolat de videojocs:

La lectura com a via d'accés a la cultura i el foment de la imaginació. L'oposat és l'ús descontrolat de

videojocs, reflectit per les llunes i els sols que indiquen el pas del temps. La reflexió pot incloure preguntes sobre hàbits de lectura (com a activitat individual o en família), l'ús de les biblioteques, etc.; i també sobre l'ús dels videojocs, els tipus de videojocs... i com revertir estos hàbits en cas que siga convenient (esmentem els efectes nocius de l'addicció a videojocs: pèrdua d'hàbits alimentaris, del son, reducció de relacions presencials interpersonals, etc.). Què fas en el temps lliure? T'agrada llegir, veure la televisió, jugar a videojocs...? Quant de temps dediques a cada cosa? Quina mena de llibres/videojocs t'agraden? Vas a la biblioteca? Per què creus que és important llegir?

10. Relacions Intergeneracionals

Compartir vs. individualisme:

Vivim en societats en què les relacions entre diferents generacions es fan cada vegada més difícils i, per això, esdevé necessari disposar d'espais i moments de trobada on poder compartir i aprendre unes persones de les altres. Algunes preguntes que podrien orientar el debat: Ajudem el nostre iaio o iaia (o d'altres persones grans del nostre entorn) a posar-se al dia amb les noves tecnologies? Quins coneixements hem après dels nostres avis i àvies?

11. Convivència

Comunitats cohesionades vs. comunitats segregades:

Els éssers humans som éssers socials per naturalesa. Malgrat que la nostra edat, característiques físiques, personalitat, aficions, creences, etc. ens fan diferents els uns dels altres, compartim el mateix món. Esta pluralitat i diversitat es pot percebre com a font d'enriquiment personal i social o pot comportar desacords i conflictes. Afavorixen les nostres comunitats les relacions entre persones diferents? A la nostra escola o barri els infants de diferents procedències i cultures juguen junts, o se'n fan grups separats? Què podem fer per promoure la convivència entre persones diferents? Què pensem del fet que s'establixen barreres per aturar la necessitat d'algunes persones de refer la seua vida en un altre lloc? Si heu pensat mai a marxar a l'estranger, com us agradaria que us hi acollissin?

12. Esport

Companyonia en l'esport vs. esport agressiu:

L'esport, a més de permetre'ns un estil de vida més saludable, pot ser una eina per transmetre determinats valors com el treball en equip, la companyonia, el respecte a l'altre, el joc net, la superació personal, etc. Per això, és important frenar conductes que, de vegades, també es poden produir en la pràctica de l'esport, quan competir i guanyar a qualsevol preu esdevé l'objectiu principal. Practiques cap esport? Requierix treball en equip? Quins valors es fomenten a través d'este esport? S'hi ha donat alguna situació agressiva? Com les podem frenar?

13. Hàbits Alimentaris

Accés al menjar sa vs. menjar no saludable:

La reflexió en esta parella d'oposats pot girar entorn de la conveniència d'una dieta equilibrada i saludable per gaudir d'una bona salut. En canvi, determinats aliments (menjar ràpid, dolços i brioixeria) poden ser una opció puntual, però si es transformen en un hàbit alimentari poden ocasionar problemes de salut. Totes les persones tenen dret a poder alimentar-se d'una manera saludable. Qui cuina a casa? Quins aliments són els més freqüents? Mengem de forma variada, incloent-hi fruites, verdures, llegums...? Amb quina freqüència mengem dolços i brioixeria? A la nostra ciutat totes les persones tenen un plat a taula? Hi ha menjadors socials o entitats que recullen menjar per a les persones amb menys recursos? N'hi ha prou amb estes iniciatives per assegurar que tothom puga accedir a una alimentació saludable?

14. Economia Local

Compra en comerços de proximitat vs. compra en grans superfícies:

Sabem d'on procedeixen els aliments i articles que comprem i consumim? On fem la compra? Qui va a comprar? Coneixem la cadena per la qual passen els productes que comprem en grans superfícies i que, sovint, ens arriben envasats? És una compra justa que respecta els productors i responsable amb el medi ambient? És possible reduir l'ús del plàstic? Quins efectes té per al nostre barri o ciutat la compra en comerços de proximitat? Quins beneficis i inconvenients tenen les compres per internet?

15. Accés a la Cultura

Equitat vs. igualtat:

La desigualtat és present a les nostres societats, i esta desigualtat fa que no totes les persones puguin accedir a les oportunitats culturals i formatives de la nostra comunitat. Per això, no sempre n'hi ha prou amb oferir recursos per promoure la cultura, sinó que cal tenir en compte el context desigual des del qual es parteix per poder garantir la igualtat d'oportunitats a les persones amb menys recursos. Fas alguna activitat cultural fora de l'escola? Quin tipus d'activitat és? Creus que totes les persones poden accedir a este tipus d'activitat? Vas a visitar museus en família o amb amics i amigues, a més de les visites que organitzen les escoles? I a actuacions de teatre o música? Són obertes a tots els públics o el preu impideix que persones amb menys recursos hi puguin assistir?

16. Educació inclusiva i de qualitat al llarg de la vida

Educació inclusiva vs. educació per a algunes persones:

Hi ha diversitat a les escoles (infants, persones de diferent procedència...)? Creus que totes les persones tenen oportunitats per continuar estudiant el que es proposen? Hi ha professions exercides principalment per hòmens o per dones? Per què creus que ocorre això? Com podem canviar estes tendències? Hi ha una oferta formativa per a les persones grans? Per què és important continuar formant-nos al llarg de la vida?

Plega'm!

